

Cilt/Volume: 4

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2015

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION

International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

2015-4

2

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 2, Aralık/December 2015

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBASIS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENLİGİL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan KARADÜZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR	Yunus Emre Enstitüsü
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Piji KÜÇÜK	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal TATAR	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAŞMAZ ÖREN	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Fatime BALKAN KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI	Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülsen ÜNVER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hünkâr KORKMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN	Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sevgi KINGİR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Şebnem Kandil İNGEÇ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf CERİT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Zarife SEÇER	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan OSMANOĞLU	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur PALA	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bekir Necati ALTIN	Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esin ERGÜN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cansel KADIOĞLU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürcan UZAL	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hülya KUTU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlknur GÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal Zeki ZORBAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemalettin PARLAK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hülya ÜNAL KARAGÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLGİN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur CESUR	Maltepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan BAY	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK GEREN	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YİRCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sadet MALTEPE	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye ASLAN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SOYDAN	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADİ YILMAZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI	Amasya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KIYMAZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL	Ege Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Özge ELİÇİN	Uludağ Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Firdevs GÜNEŞ		
Başlık ve Zihni Yönlendirme <i>Title and Guiding Mind</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131232	290-305
Belgin BAL İNCEBACAK		
Müzedede Drama: Heykel ve İmgelem Kavramı <i>Drama at the Museum: The Concept of Sculpture and Imagination</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000222	306-318
Özgür EROĞLU		
Eğitim Fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri <i>Faculty of Education Graduate Music Teachers' Opinions on their Harmony Knowledge and Skills</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143436	319-330
Yeliz ÇELEN		
İlköğretim Öğretmenlerinin Matematiğe Yönelik Tutumlarının Öğretmen Özellikleri Açısından İncelenmesi <i>Review of Primary School Teachers' Attitude towards Mathematics in the Framework of their Teaching Features</i>	Doi: 10.14686/buefad.01263	331-343
Melike YAVUZ TOPALOĞLU - Fatime BALKAN KIYICI		
Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya <i>Comparison of Science Curriculum: Turkey and Australia</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000266	344-363
Cafer ÇARKIT – Adnan KARADÜZ		
Ortaokul Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Bağlamında Yazma Becerisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Perceptions in Teaching Writing Skills in the Context of Middle School Authorship and Writing Skills Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137223	364-381
Oğuz DİLMAÇ – Cihan İNANÇ		
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri <i>The Self-Sufficiency Levels of Classroom Teachers about Visual Arts Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000254	382-400
Ayşe Belgin AKSOY – Hurşide Kübra ÖZKAN		
Çocukların Bilişsel Tempoları İle Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Bazı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi (Kırklareli İl Merkezi Örnekleme) <i>Examination of Children's Cognitive Tempo and Social Problem-Solving Skills Regarding Some Demographic Characteristics (A Sample Study of Kırklareli City Centre)</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136006	401-417
Feyza GÜN – Hilal BÜYÜKGÖZE		
Araştırma Görevlilerinin Bireysel Gelişim İnişiyatifinde Özyeterliğin Rolü <i>The Role of Self-Efficacy on Personal Growth Initiative among Research Assistants</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139086	418-432

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Ali KIRKSEKİZ - Mehmet UYSAL – Onur İŞBULAN - Özcan Erkan AKGÜN		
Mübin KIYICI – Mehmet Barış HORZUM		
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış: Problemler, Beklentiler ve Çözüm Önerileri <i>A Critical View to School Experience and Application of Teaching Courses: Problems, Expectations and Solution Suggestions</i>		433-451
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000250	
F. Ceyda ÇINARDAL - Levent ÇINARDAL – Binali ÇATAK		
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri <i>Critical Thinking Tendency of Students at Higher Education Institutions Providing Professional Music Education</i>		452-465
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000240	
Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK		
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutumları <i>Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession</i>		466-481
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000206	
Ensar AYDIN - Süleyman Erkam SULAK		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Değer” Kavramına Yönelik Metafor Algıları <i>Metaphor Perception of Prospective Primary School Teachers for “Value” Concept</i>		482-500
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000148420	
Abdullah Çağrı BİBER – Ziya ARGÜN		
Matematik Öğretmen Adaylarının Tek ve İki Değişkenli Fonksiyonlarda Limit Konusunda Sahip Oldukları Kavram Bilgileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi <i>The Relations Between Concept Knowledge Related to the Limits Concepts in One and Two Variables Functions of Mathematics Teachers Candidates</i>		501-515
	Doi: 10.14686/buefad.26967	
Arzu ÖZYÜREK – Fatih AKÇA		
Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi <i>An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency</i>		516-529
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000142122	
Aysun DOĞUTAŞ		
Cultural Intelligence Level of Turkish Teacher Candidates in Globalized World <i>Küreselleşen Dünyada Türk Öğretmen Adaylarının Kültürel Zekâ Seviyeleri</i>		530-547
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131990	
Ali SICAK – Mehmet BAŞÖREN		
Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bartın Örneği) <i>An Investigation of High School Students Academic Motivation in Related to Various Variables (Bartın Samples)</i>		548-560
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000239	
Songül GİREN – Emre DURAK		
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları <i>Early Childhood Education Teachers’ Metaphors about Toy Concept</i>		561-575
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143590	
Erdal TATAR		
Bir Kimyasal Problem Çözme Tekniği: Stokiyometrik Haritalama <i>A Chemical Problem Solving Technique: Stoichiometric Mapping</i>		576-585
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138529	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yavuz ERİŞEN - Fazilet YAVUZ BİRBEN - Hatun SEVGİ YALIN - Pinar OCAK	
Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi <i>The Awareness and Support Training for Gifted Children: The Impact on Teachers</i>	586-602
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137872	
Ahmet AKIN – Mehmet BAŞÖREN	
Algılanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği <i>The Validity and Reliability of Turkish Version of the Perceived Empathic and Social Self-Efficacy Scale</i>	603-610
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000235	
Ercan ATASOY – Neslihan UZUN – Berna AYGÜN	
Dinamik Matematik Yazılımları ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamında Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi <i>Investigating Pre-service Teachers' Technological Pedagogical Content knowledge in Learning Environment Supported by Dynamic Mathematics Software</i>	611-633
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143622	
A. Oğuzhan KILDAN – Berat AHİ	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilimsel Çalışmalara Yönelik Okuma Alışkanlıkları <i>Reading Habits of Scientific Studies For Pre-School Teachers</i>	634-650
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000251	
Tuncay CANBULAT - Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ - Fatma ERDOĞAN – Ayşe YEŞİLOĞLU	
Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti <i>The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates</i>	651-665
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145067	
Nail İLHAN - Yakup DOĞAN – Özge ÇİÇEK	
Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersindeki Yaşam Temelli Öğretim Uygulamaları <i>Preservice Science Teachers' Context Based Teaching Practices in “Special Teaching Methods” Course</i>	666-681
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143534	
Rıza SALAR – Ümit TURGUT	
Implementing Differentiated Instruction on Pre-Service Physics Teachers: Agendas <i>Fizik Öğretmen Adaylarına Farklaştırılmış Öğretimin Uygulanması: Ajandalar</i>	682-695
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Fadime KOÇ DAMGACI - Yeliz KAYA - Rafet GÜNAY	
David Fetterman’ın Değerlendirme Modeli: Yetkilendirme Değerlendirmesi <i>David Fetterman’s Evaluation Model: Empowerment Evaluation</i>	696-710
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139306	
Sinem ATIŞ – Mustafa ARSLAN	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi <i>Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language</i>	711-726
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Gökmen ARSLAN	
Psikolojik İstismar Ölçeği (PiÖ) Geliştirme Çalışması: Ergenlerde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi <i>Development Psychological Maltreatment Questionnaire (PMQ): Investigating Psychometric Properties in Adolescents</i>	727-738
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000146983	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Fatma SUSAR KIRMIZI – Ceren SAYGI		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları <i>Elementary Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions towards Using the Creative Drama Method</i>		739-750
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000144840	
Burçin GÖKKURT – Tuğba ÖRNEK - Fatih HAYAT – Yasin SOYLU		
Öğrencilerin Problem Çözme ve Problem Kurma Becerilerinin Değerlendirilmesi <i>Assessing Students' Problem-Solving and Problem-Posing Skills</i>		751-774
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145637	
Soner DOĞAN – Celal Teyyar UĞURLU - Orhan KAYA		
Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Algı ve Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluation of School Administrators' Ethical Leadership Behaviors According Teachers' Perceptions and Opinions</i>		775-789
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145818	
Cemil KIRIM – Necati HIRÇA		
Lise Öğrencilerinin Kişisel Hijyen ve Temizlik Alışkanlıklarının Fen Okur-Yazarlığına Göre Değerlendirilmesi <i>The Evaluation of High School Students' Personal Hygiene Habits Based on Science Literacy</i>		790-802
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138700	

Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti*

Tuncay CANBULAT, Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, tuncay.canbulat@deu.edu.tr

Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ, Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, hadiye2000@yahoo.com

Fatma ERDOĞAN, Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, fatma.erdogan@deu.edu.tr

Ayşe YEŞİLOĞLU, Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, ayse.yesiloglu@deu.edu.tr

Öz: Bu araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik eğilim düzeyleri ve geleceğe dönük beklentileri (umut-umutsuzluk) incelenmektedir. Araştırma; tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan “Bireysel Durum Formu”, Beck ve arkadaşları (1974) tarafından oluşturulan “Geleceğe Dönük Beklenti (umutsuzluk) Ölçeği” ve Dökmen (1988) tarafından geliştirilen “Empatik Eğilim Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma çalışma grubunu; 2010-2011 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 291 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına göre; öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeyleri ile cinsiyetleri ve gelecek beklentileri arasında anlamlı farklılıklar vardır. Ayrıca, öğretmen adaylarının empatik eğilimleri ile cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve gelecek beklentileri arasındaki farkların anlamlı olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının diğer psiko-sosyal değişkenlere göre ise her iki bağımlı değişkende anlamlı farklılıklar saptanmamıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının empatik eğilimleri ile geleceğe dönük beklenti düzeyleri arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Empati, Empatik eğilim düzeyi, Geleceğe dönük beklenti, Sınıf öğretmeni adayı.

The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates

Abstract: In this research, the level of hopelessness and empathic tendency of class teachers candidates are investigated accordance with some psycho-social variants. The research was patterned with survey model. “Individual Status Form” developed by researchers, “Beck Hopelessness Scale”, generated by Beck and friends (1974), and “Empathic Tendency Scale” made by Dökmen (1988) were used as data collection instruments. The sample of the research is consisted of 291 class prospective teachers who are 2010-2011 education year Dokuz Eylül University, Buca Faculty of Education, Class Teaching Department 3. and 4. grade students. According to the results, the differences between the levels of hopelessness and genders, and future anticipations are meaningful. Also, it was found that the differences between empathic tendencies and genders of the prospective teachers, grades and future anticipations are meaningful. No other meaningful differences were detected on both dependent variants in accordance with other psycho-social variants. Besides, a meaningful, negative relation of medium degree was found between the candidate teachers’ empathic tendencies and hopelessness levels.

Key Words: Empathy, empathic tendency, hopelessness, class teacher candidate.

*Bu araştırma Cumhuriyet Üniversitesince Düzenlenen X. Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda (2011) sözlü bildiri olarak sunulmuş olup, güncel verilerle desteklenerek tekrar düzenlenmiştir.

1. GİRİŞ

Eğitim sistemleri içerisinde 1–4. sınıfları kapsayan ilköğretim süreci; ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretime öğrenci hazırlayan bir öğrenim basamağıdır. Bu süreçte öğrenim gören öğrenciler 6–10 yaşları arasındadır (Millî Eğitim Temel Kanunu, 2012). Bu öğrenciler bilişsel olarak Piaget'e göre "somut işlemler" (Küçükkaragöz, 2011), psiko-sosyal olarak Erikson'a göre "başarıya karşı başarısızlık duygusu" dönemindedir. Bu dönem bireyin gelişimi bakımından çok önemli ve stratejik bir dönem olma özelliği taşımaktadır (Can, 2011; Eraslan, 2008). Bu nedenle "ilköğretimde görev yapan sınıf öğretmenleri önemli bir görev üstlenmekte olup, öğretmenlik alanları içerisinde çalışma alanı, öğrenci kitlesi ve amacı bağlamında önemli bir yere sahiptir" (Livatyalı, 2004). Eğitimin işlerliğinde ve geleceğin inşasında öğrencinin bilişsel ve kişilik gelişimlerinde bu denli öneme sahip sınıf öğretmeni adaylarının "empati" ve "geleceğe dönük beklenti" kavramları bağlamında değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Empati, "kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletmesi sürecidir" (Dökmen, 2002). Bu bağlamda temeli sosyal ilişkiler esasına dayanan okullarda yönetici-öğretmen, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin sağlıklı yürütülebilmesi için empati temel bir iletişim işlevi görebilir. Güçlü bir iletişim yeteneği ürünü olan empati; genel olarak yöneticiler açısından öğretmenlerin; öğretmenler açısından ise öğrencilerin ne düşündüğünü ve ne hissettiğini, o anda neye ihtiyacı olduğunu anlaması ve karşısındaki kişiyi yargılamadan cevap verebilmesidir (Ünal, 2003). Ford'a (1979) göre empati bencil olmama durumudur. Ayrıca empati, yani diğer insanların gözüyle bakmak öğretmenin değerlerinden biridir ve öğretmen, öğrencileri ile iletişimde bu değeri canlı tutmaya özen göstermelidir (Cüceloğlu ve Erdoğan 2014). Empatik eğilim ise empatinin duygusal yönünü oluşturmada ve insanların empati yapma gücünü göstermektedir (Karaca, Açıköz ve Akkuş, 2013). Wied, Goundena ve Matthys (2005) empatik eğilimi bireyin diğer insanların hayatlarını ve duygularını anlama ve hissetme yeteneği olarak tanımlamaktadır. Öğretmenin öğrenciyi doğru anlamasında empati çok önemlidir. Öğretmenler öğrencilere empatik davrandıklarında öğrencilerin ihtiyaçlarını daha iyi belirleyebilirler. Öğretmeni tarafından anlaşıldığını düşünen öğrenci öğretmenin onu önemseydiğini, ona değer verdiğini düşünür. Bu durumda öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişki kuvvetlenir.

"Empati, empati kurma becerisi ve empatik eğilim" literatürde çeşitli araştırmalarda farklı örneklem grupları üzerinde çalışılmıştır. Karataş (2012) yaptığı araştırmada eğitim fakültesi öğrencilerinin empatik beceri ve benlik saygısı puanlarını cinsiyet, devam edilen program ve sınıf düzeyi değişkenleri açısından incelemiştir. 332 öğretmen adayı ile yürütülen araştırmının sonunda devam edilen program ve sınıf düzeyi değişkenlerinde empatik beceri puanlarının farklılaştığı belirlenmiştir. Başka bir deyişle sınıf seviyesi arttıkça öğretmen adaylarının empati beceri puanları da artmaktadır. Şahin ve Ünüvar (2011) eğitim fakültesi öğrencilerinin empatik becerilerini ve kişilik özelliklerini inceledikleri çalışmada, öğrencilerin empatik becerilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını, öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre ise; dördüncü sınıflar lehine farklılaştığını belirlemiştir. Akbulut ve Sağlam (2010) tarafından sınıf öğretmenlerinin empatik eğilim düzeyiyle ilgili yapılan araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin empatik eğilimleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kadın sınıf öğretmenlerinin empatik eğilim puan ortalaması, erkek sınıf öğretmenlerinin empatik eğilim puan ortalamasından yüksek olduğu görülmüştür. Diğer yandan medeni durum, eğitim düzeyi, mezun oldukları fakülte, mesleki kıdem, öğrenci sayısı, çalıştıkları yerleşim yeri, mesleği isteyerek seçip seçmeme, mesleklerinden memnun olup olmama durumu, okuttukları sınıf düzeyleri ile empatik eğilim puan ortalamaları arasında istatistikî olarak anlamlı fark bulunmamıştır. Ekinci (2009), öğretmen adaylarının empatik ve eleştirel düşünme eğilimlerini

incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ile empatik eğilimi arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Empatik eğilim ile araştırmadaki bütün bağımsız değişkenler arasındaki fark ise anlamlıdır. Buna göre cinsiyet değişkenine göre kızların empatik eğilim düzeyleri erkeklerden; 4. sınıf öğrencilerinin empatik eğilim düzeyleri 1. sınıf öğrencilerinden daha yüksektir.

Empati davranış, düşünce ve inançları kendinden farklı olan bireyleri anlamaya ve kabul etmeye yardımcı olur. Empatik eğilimi yüksek kişiler daha prososyal davranmakta, kişiler arası iletişim ve etkileşimde daha başarılı olmakta, daha duyarlı ve insancıl davranmaktadırlar. Empatik eğilimin düşüklüğü ise antisosyal davranışa, sosyal ilişkileri başlatmada ve sürdürmede zorluğa, arkadaşları tarafından dışlanmaya neden olabilmektedir (Farstad-Peck, 2012, Akt: Dereli İman, 2015). En az empati kadar önemli olan geleceğe dönük beklenti, gelecekle ilgili bir amacı gerçekleştirmedeki olumlu (umut); umutsuzluk ise olumsuz beklentilerdir (Beck, Lester, ve Trexler, 1974). Geleceğe dönük beklenti hem umut hem de umutsuzluk duygu durumlarını içine alan bir kavram olup, bireyin gelecekteki gerçek amaçlarına ulaşma olanaklarının olası yansımalarıdır. Umut ve umutsuzluk karşıt beklentileri simgeler. Umut duygusunda amaca ulaşmak için uygulamaya konan planların başarılacağı öngörüsü varken, umutsuzlukta başarısızlık yargısı vardır (Dilbaz ve Seber, 1993). Umut, insanların hayata ilişkin beklentilerinin en aza indiği noktada bile gösterebildikleri, çok yönlü ve değerli bir tepki (Aldridge, 1995: 106), arzulanan bir sonuca ilişkin kişinin kendisini ve çabalarını yetersiz görmesine rağmen olumlu sonuç beklentisini sürdürmesine yardımcı olan duygu (Lazarus, 1999: 653) ve bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan fazla olan beklentiler (Rideout ve Montemuro, 1986) olarak tanımlanmaktadır. Bu noktada duyguları anlatan bir içeriğe sahip bu iki kavramın öğretmen eğitiminde araştırılması ve aralarında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesi önemli görülmektedir.

Yapılan birçok araştırma üniversite öğrencilerinin işsiz kalmak, istediği mesleğe girememek, sağlığını kaybetmek, öğrenimini bitirememek gibi sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir (Özguven, 1992; Özyurt ve Doğan, 2002). Baştürk (2007) yaptığı araştırmasında öğretmen adaylarının “yüksek” sınav kaygısı yaşadığını belirtmiştir. Nascente (2001) kaygının, psikolojik boyutlarının korku, panik ve aşırı hassasiyet duygularına neden olduğunu tespit etmiştir. Beck, Kovacs ve Weismann (1975), intihar girişiminde bulunan 384 denekle yaptıkları çalışmada, intihar niyeti ile depresyon ve geleceğe dönük beklenti düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada intihar niyetinin umutsuzlukla yakından ilişkili olduğu bulunmuştur. Upmanyu ve Lester’in (2000) 142 Amerikalı ve 200 Hindistanlı üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmada Amerikalı öğrencilerin, Hindistanlı öğrencilere göre daha umutlu oldukları sonuçlarına ulaşmışlardır.

Beck’in Umutsuzluk Ölçeği’yle Türkiye’de de birçok araştırma yapılmıştır. Ersoy, Küçükkaragöz, Deniz ve Karataş (2010) tarafından 184 öğretmen adayı ile yapılan çalışmada; cinsiyet değişkeninin geleceğe dönük beklenti puanları üzerinde etkisinin olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, erkeklerin geleceğe dönük beklenti düzeylerinin kızlara göre daha yüksek olduğu ancak bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur. 1. ve 4. sınıflar arasındaki karşılaştırma sonuçlarına göre ise, sınıflar arasında geleceğe dönük beklenti puanları açısından anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Geleceğe dönük beklenti puan ortalamaları karşılaştırıldığında; Fen ve Teknoloji, İlköğretim Matematik ve Türkçe Öğretmenlikleri Programları arasında en umutsuz programın Türkçe Öğretmenliği öğrencilerinin anlamlı düzeyde olmasa da en yüksek geleceğe dönük beklenti puan ortalamalarına sahip oldukları belirlenmiştir. Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeylerini araştıran Şahin (2009) öğrencilerin geleceğe dönük beklenti düzeylerinin düşük olmasıyla birlikte, bazı öğrencilerin yoğun

umutsuzluk yaşadıklarını, cinsiyete, öğrenim gördükleri anabilim dallarına, kaldıkları yerlere ve algılanan gelir düzeyine göre öğrencilerin geleceğe dönük beklenti düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Gündoğar, Gül, Uskun, Demirci ve Keçeci (2007) üniversite öğrencilerinin okudukları bölüm ile ilgili düşüncelerinin, o bölümde okuma sebeplerinin yaşam doyumu üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda okuduğu bölümü açıkta kalmamak için tercih eden öğrencilerin yaşam doyumu ve eğitim doyumlarının o bölümü istediği için okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu diğer yandan Beck Umutsuzluk Ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu yani umutsuzluklarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının, öğretmen olduklarında öğrencilerine karşı empatik becerilerinin yüksek olması ve geleceğe umutla bakmaları; onlarla etkin ve sağlıklı iletişim kurmalarını sağlayacak, onların olumlu benlik geliştirmelerine, uyumlu kişilik özellikleri kazanmalarına ve kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olacaktır. Ayrıca, sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe ilişkin beklentilerinin yönünü belirlemek önemlidir. Öğretmen adaylarının hizmet öncesinde mesleğe etkili bir şekilde hazırlanabilmeleri, kendilerini geliştirebilmeleri ve verimli olabilmeleri, geleceğe yönelik olumlu beklentilere sahip olmaları ile ilişkili olabilir. Sınıf öğretmenliği okuyan öğretmen adaylarının gelecekle ilgili beklentilerinin ve empatik eğilimlerinin belirlenebilmesi daha nitelikli öğretmen yetiştirebilme çabalarına yön verebilecektir. Bu düşünceden hareketle gelecek kuşakların yetiştirilmesinde önemli olduğu düşünülen sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklenti ve empatik eğilim düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre belirlenmesi, bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Ayrıca bu çalışmanın, empati ve geleceğe dönük beklenti konusunu güncelleştirip üzerinde düşünme ve tartışma ortamı yaratacağı, üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının programlarının hazırlanmasına ve empati, geleceğe dönük beklenti konularıyla ilgili bilgilerin araştırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının;

a) Bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik eğilim ve geleceğe dönük beklentilerinde anlamlı fark var mıdır?

b) Empatik eğilimleri ile geleceğe dönük beklenti düzeyleri arasında ilişki var mıdır?

1. 2. Araştırmanın alt problemleri

Araştırmanın problem cümlesine dayalı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Eğitim fakültesi sınıf öğretmenliğinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarının;

a.1. Cinsiyetine,

a.2. Yaşına,

a.3. Sınıfına,

a.4. En uzun süre yaşadığı yere,

a.5. Başarı algısına,

a.6. Başka alanları tercih etme isteğine,

a.7. Kendini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmesine,

a.8. Anne eğitim düzeyine,
a.9. Baba eğitim düzeyine,
a.10. Gelecek hakkındaki beklentisine,
11. Öğrenim görülen programdan memnuniyetine
göre empatik eğilimleri ve geleceğe dönük beklenti düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

b.1. Empatik eğilimleri ile geleceğe dönük beklentileri arasında ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma Grubu

Bu araştırma, betimsel nitelikli tarama modelinde yürütülmüştür. Bilindiği gibi betimsel araştırmalar, ilgilenilen durumu tanımlamayı amaçlamaktadır. Tarama modelleri ise var olan durumu, var olduğu biçimde ve nesnel bir yaklaşım ile ortaya koyma üzerine temellenmektedir (Karasar, 2012). Bu çalışmada, eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğrencilerinin; geleceğe dönük beklenti ve empatik eğilim düzeylerinin bazı psiko-sosyal değişkenlere göre değişip-değişmediği betimlenmiştir

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmada çalışma evreni kullanılmıştır. Çalışma evreni ulaşılabilen evrendir. Araştırmanın çalışma evren ve örneklemini; 2010-2011 öğretim yılı Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan ulaşılabilen tüm öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden seçkisiz örnekleme kullanılarak 3. sınıftan 124, 4. sınıftan 167 öğretmen adayı olmak üzere toplam 291 öğretmen adayına ulaşılmıştır. Bunların 207'si kız, 84'ü erkek öğrencidir. Seçkisiz örnekleme, belirlenen özelliklere sahip olan bir evrenden istatistiksel hesaplarla evreni temsil edebilme büyüklüğüne sahip ve tamamen rastgele bir örneklem seçmeye dayanır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilerin psiko-sosyal özelliklerini belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen "Bireysel Durum Formu" kullanılmıştır. Bireysel Durum Formu; öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, sınıfı, en uzun süre yaşadığı yer, başarı durumu algısı, başka alanları tercih etme durumu, kendini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmesi, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, gelecek beklentisi ve öğrenim görülen programdan memnuniyeti bilgilerini içermektedir.

Öğrencilerin geleceğe dönük beklenti düzeylerini belirlemek için Beck, Lester ve Trexler (1974) tarafından geliştirilen "Beck Umutsuzluk Ölçeği" (BUÖ) kullanılmıştır. BUÖ 20 maddeden oluşan, 0-1arasında puanlanan, kendini değerlendirme türü bir ölçektir. Ölçeğin puan dağılımı 0-20 arasındadır. Maddelerin 11 tanesinde "Evet", 9 tanesinde "Hayır" seçeneği 1 puan alır. Alınan puanlar yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılır (Savaşır ve Şahin, 1997). Ölçeğin Türkçe'ye çevirisi Seber (1991) tarafından yapılmıştır. Geçerlik ve Güvenirlik çalışması ise Seber (1991) ve Durak (1994) tarafından gerçekleştirilmiştir. Dilbaz ve Seber (1993) ölçeğin güvenirlik çalışmalarında iç tutarlılık katsayısını .86, madde-toplam korelasyonlarını .70 ile .72, test-tekrar test güvenirlik katsayısını .74 olarak bulmuştur. Benzer çalışmalar yapan Durak (1994) iç tutarlılık katsayısını Cronbachalpha .85, madde-toplam korelasyonlarının ise .31 ile .67 arasında olduğunu belirlemiştir. Bu çalışmada ölçeğin

araştırma grubu için Cronbach Alpha ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı .83 olarak bulunmuştur.

Empatik Eğilim Ölçeği (EEÖ), bireylerin empati kurma eğilimlerini ölçmek amacıyla Dökmen (1988) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek likert tipte bir ölçektir, 20 soru içermektedir ve her soruya 1'den 5'e kadar puan verilmektedir. Bu puanlama ile ölçekten alınacak en düşük puan 20, en yüksek puan ise 100'dür. Toplam puan katılımcıların empatik eğilim puanlarını ifade eder. Puanın yüksek olması, empatik eğilimin yüksek olduğunu; düşük olması empatik eğilimin düşük olduğunu gösterir. EEÖ, Dökmen (1988) tarafından 70 kişilik bir öğrenci grubuna test-tekerrar test yöntemiyle, üç hafta aryla iki defa uygulanmıştır. Bu uygulamadan elde edilen ölçeğin güvenilirliği .82'dir. Deneklerin ölçeğin tek ve çift maddelerinden aldıkları puanlar arasındaki ölçeği yarılama güvenilirliği .86 olarak bulunmuştur. EEÖ'nin geçerlik çalışması yine Dökmen (1988) tarafından yapılmıştır. 24 kişilik bir denek grubunun EEÖ ve Edwards Kişisel Tercih Envanteri'nin "Duyguları Anlama" bölümünden aldıkları puanlar arasındaki benzer ölçekler geçerliği .68 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada da ölçeğin araştırma grubu için Cronbach Alpha ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı .72 olarak bulunmuştur.

2. 4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri Pearson Momentler Korelasyon Katsayısı Tekniği, t-testi ve F testi (Tek Yönlü Varyans Analizi) kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma verilerindeki her alt problem parametrik testler için yeterli gösterip göstermediği incelenmiştir. Parametrik istatistik tekniklerinin öncül kriteri olan normallik varsayımı Kolmogorov Smirnov testiyle incelenmiştir. İlgili alt problemlere ait değişkenlerin Kolmogorov Smirnov analizi sonucunda örneklemin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve dolayısıyla çalışmada parametrik tekniklerin (t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi) kullanılmasına karar verilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleyen Pearson Momentler Korelasyon Katsayısı Tekniği çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklentileri ile empatik eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemek için kullanılmıştır.

Büyüköztürk'e (2005) göre iki ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için kullanılan t- testi; çalışmada öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklentilerinin ve empatik eğilimlerinin cinsiyete, yaşa ve sınıf düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla kullanılmıştır. İlişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalaması arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test üzere uygulanan Tek Yönlü Varyans Analizi öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklentileri ve empatik eğilimlerinin en uzun süre yaşanan yer, başarı durumu algısı, başka alanları tercih etme isteği, kendini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmesi, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, gelecek beklentisi ve öğrenim görülen programdan memnuniyete göre anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için kullanılmıştır. Anlamlı olarak belirlenen Anova sonuçlarında çoklu karşılaştırma yapmak için Scheffe testinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Sınıf öğretmeni adaylarının bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik eğilim ve geleceğe dönük beklentilerinin (umut-umutsuzluk) çalışıldığı çalışmanın bu bölümünde, ölçekler yoluyla toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucu ulaşılan bulgulara ve bulgulara dayalı yorumlara yer verilmiştir.

Öğretmen Adaylarının Psiko-Sosyal Özellikleri ile Geleceğe Dönük Beklenti Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının psiko-sosyal özellikleri ile geleceğe dönük beklenti puanlarına ilişkin bulgular Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Psiko-Sosyal Özellikleri İle Geleceğe Dönük Beklenti Puanlarına İlişkin T/F Testi Sonuçları

Değişkenler		N	\bar{x}	Ss	Sd	t/F	p
Cinsiyet	Kadın	207	4,08	3,72	289	2,47	0,014
	Erkek	84	5,22	3,50			
Yaş	20-22	240	4,44	1,69	289	0,50	0,612
	23-25	51	4,15	1,62			
Sınıf Düzeyi	3. Sınıf	124	4,27	3,19	289	0,482	0,630
	4. Sınıf	167	4,48	4,01			
En uzun süre yaşanan yer	Köy	33	4,30	4,14	287	0,486	0,692
	İlçe	37	4,05	3,32			
	İl	128	4,25	3,62			
	Büyükşehir	93	4,76	3,76			
Başarı durumu algısı	Orta	162	4,53	3,71	288	0,284	0,753
	Başarılı	105	4,19	3,74			
	Çok Başarılı	24	4,33	3,25			
Başka alanları tercih etme isteği	Psiko-Sosyal	121	4,35	3,80	286	0,905	0,461
	Alanlar	63	4,73	3,91			
	Hukuk-İşletme	23	5,39	3,66			
	Müh.-Mimarlık	28	3,78	2,91			
	Tıp-Eczacı	56	4,00	3,51			
	Diğer						
Kendini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmesi	Orta	31	5,03	4,02	288	0,839	0,433
	Yeterli	205	4,22	3,65			
	Çok yeterli	55	4,67	3,60			
Annenin eğitim düzeyi	İlköğretim	174	4,56	3,96	287	1,268	0,285
	Ortaöğretim	65	3,90	2,69			
	Yükseköğretim	32	5,03	3,79			
	Hiçbiri	20	3,45	3,67			
Babanın eğitim düzeyi	İlköğretim	125	3,88	3,55	288	1,66	0,176
	Ortaöğretim	105	4,86	3,79			
	Yükseköğretim	61	4,68	3,77			
Gelecek beklentisi	Başarılı	141	3,82	3,18	287	3,206	0,024
	öğretmen	64	4,45	3,25			
	Mutlu bir hayat	20	6,00	4,34			
	Gelecek Kaygısı	66	5,08	4,57			
	Diğer						
Öğrenim görülen programdan memnuniyet	Evet	67	4,72	3,94	288	1,48	0,228
	Hayır	150	3,80	2,84			
	Kısmen	74	4,27	3,79			

Tablo 1’de sunulan değerler incelendiğinde, öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeyleri ile cinsiyetleri ve gelecek beklentileri arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Gelecek hakkındaki beklentilerde ortaya çıkan farkın anlamlılığına yönelik yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre ise, gelecekte beklenen “başarılı bir öğretmen olmak” olan öğretmen adaylarının, “gelecek kaygısı” olanlara göre daha umutlu olduğu söylenebilir ($P < 0,05$). Öğretmen adaylarının BUÖ’nden aldıkları puan ortalaması kadınlarda 4.05, erkeklerde ise 5.22’dir. Bu bulgulara göre erkeklerin, kadınlardan daha umutsuz oldukları söylenebilir. Cinsiyet farklılığıyla ilgili bu sonuç, Şahin (2009), Özmen ve arkadaşlarının (2008) araştırma bulgularıyla benzerlik gösterirken, Upmanyu ve Lester’ın (2000) bulgularıyla

uyuşmamaktadır. Gelecek beklentileriyle ilgili sonuca göre ise; gelecek kaygısı taşıyanların umutsuz oldukları görülürken, başarılı bir öğretmen olmak isteyenlerin daha az umutsuz oldukları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeyleri ile yaşları, sınıfları, en uzun süre yaşadıkları yer, başarı algıları, başka alanları tercih etme istekleri, kendilerini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmeleri, anne eğitim düzeyleri, baba eğitim düzeyleri ve öğrenim gördükleri programdan memnuniyetleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu bulgular, Ersoy, Küçükkaragöz, Deniz ve Karataş (2010)'ın araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmen Adaylarının Psiko-Sosyal Özellikleri İle Empatik Eğilim Puanlarına İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarının psiko-sosyal özellikleri ile empatik eğilim puanlarına ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Psiko-Sosyal Özellikleri İle Empatik Eğilim Puanlarına İlişkin T/F Testi Sonuçları

Değişkenler		N	\bar{x}	Ss	Sd	t/F	p
Cinsiyet	Kadın	207	70,07	7,81	289	3,44	0,001
	Erkek	84	66,48	8,65			
Yaş	20-22	240	68,84	8,13	289	0,899	0,369
	23-25	51	69,98	8,58			
Sınıf Düzeyi	3. Sınıf	124	67,45	6,95	289	2,88	0,004
	4. Sınıf	167	70,22	8,87			
En uzun süre yaşanan yer	Köy	33	67,78	8,67	287	0,530	0,662
	İlçe	37	68,51	8,26			
	İl	128	69,62	7,37			
	Büyükşehir	93	68,89	9,13			
Başarı durumu algısı	Orta	162	68,53	7,91	288	0,885	0,414
	Başarılı	105	69,45	8,07			
	Çok Başarılı	24	70,62	10,59			
Başka alanları tercih etme isteği	Psiko-Sosyal	121	70,07	8,38	286	1,205	0,309
	Alanlar	63	68,95	8,24			
	Hukuk-İşletme	23	66,52	9,96			
	Müh.-Mimarlık	28	69,07	6,61			
	Tıp-Eczacı	56	68,39	7,65			
Kendini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmesi	Diğer						
	Orta	31	67,22	8,56	288	0,737	0,479
	Yeterli	205	68,00	8,08			
Annenin eğitim düzeyi	Çok yeterli	55	68,09	8,80			
	İlköğretim	174	66,86	8,06	287	0,856	0,464
	Ortaöğretim	65	67,41	8,38			
	Yükseköğretim	32	66,75	7,42			
Babanın eğitim düzeyi	Hiçbiri	20	70,60	7,37			
	İlköğretim	125	69,61	7,81	288	0,371	0,774
	Ortaöğretim	105	68,66	8,71			
Gelecek beklentisi	Yükseköğretim	61	69,65	8,60			
	Başarılı öğretmen	141	70,65	7,83	287	4,882	0,024
	Mutlu bir hayat	64	68,26	7,58			
	Gelecek Kaygısı	20	64,31	4,81			
	Diğer	66	67,71	9,57			

Öğrenim görülen programdan memnuniyet	Evet	67	68,76	8,11	288	1,843	0,160
	Hayır	150	70,71	7,53			
	Kismen	74	68,35	8,88			

Tablo 2’deki bilgiler incelendiğinde, öğretmen adaylarının empatik eğilim düzeyleri ile cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve gelecek beklentileri arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Cinsiyete göre kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre; sınıf düzeyinde ise 4. sınıf öğretmen adaylarının 3. Sınıf öğretmen adaylarına göre empatik eğilimleri daha yüksek olarak bulunmuştur. Cinsiyet farklılığının özellikle kadınların yapı olarak erkeklere göre daha uyumlu ve duygusal bir yapıya sahip olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Sınıflar arasındaki farklılığın ise mezun olmaya daha yakın olan öğretmen adaylarının aldıkları eğitimin tamamlanmasından ve 4. sınıfta okullarda öğretmenlik uygulamaları kapsamında kazandıkları deneyimden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Gelecek beklentisi “başarılı bir öğretmen” olmak olan öğretmen adaylarının empati yeteneklerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Gelecek hakkındaki beklentilerde ortaya çıkan farkın anlamlılığına yönelik yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre ise, gelecekte beklenen “başarılı bir öğretmen olmak” olan öğretmen adaylarının empati yeteneğinin, “gelecek kaygısı” olan öğretmen adaylarına göre daha iyi olduğu söylenebilir ($P < 0,05$). Cinsiyet ve sınıf düzeyiyle ilgili bulgular Akbulut (2010), Ekinci (2009) ve Çelik’in (2008) araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının empatik eğilimleri ile yaşları, en uzun süre yaşadıkları yer, başarı algıları, başka alanları tercih etme istekleri, kendilerini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmeleri, anne eğitim düzeyleri, baba eğitim düzeyleri ve öğrenim görülen programdan memnuniyetleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Empatik Eğilimleri ile Geleceğe Dönük Beklentileri Arasındaki İlişkiye İlişkin Bulgular

Sınıf Öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklentileri ile empatik eğilim düzeylerine ilişkin Pearson Korelasyon analiz sonucu Tablo 3’te verilmektedir.

Tablo 3: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Geleceğe Dönük Beklentileri İle Empatik Eğilimleri Arasındaki Pearson Korelasyon Sonuçları

	Değerler		Empatik Eğilim Puanı
	r	p	
Geleceğe Dönük Beklenti Puanı	-0.457	.000	
	N	291	

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklentileri ile empatik eğilim düzeyleri arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu $r = -0.457$ ve $p < .05$ görülmektedir. Bu sonuca göre sınıf öğretmeni adaylarında empatik eğilim düzeyleri arttıkça umutsuzluğun azaldığı söylenebilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sınıf öğretmeni adaylarının bazı psiko-sosyal değişkenlere göre empatik eğilimlerinin geleceğe dönük beklentilerinin incelendiği bu çalışmada başlıca şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeyleri ile cinsiyetleri ve gelecek beklentileri arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Buna göre gelecekte beklenen “başarılı bir öğretmen olmak” olan sınıf öğretmeni adayları, “gelecek kaygısı” olan sınıf öğretmeni adaylarına göre hayata daha umutlu bakmaktadır. Erkeklerin BUÖ’nden aldıkları

puan ortalaması, kadınlarınkinden daha düşük olduğu için cinsiyet değişkenine göre erkek öğretmen adayları daha umutsuzdur denilebilir. Diğer yandan gelecek kaygısı taşıyan öğretmen adayları daha fazla umutsuzluk yaşarken, başarılı bir öğretmen olmak isteyen öğretmen adayları daha az umutsuz yaşamaktadır.

Ayrıca öğretmen adaylarının geleceğe dönük beklenti düzeyleri ile yaşları, sınıfları, en uzun süre yaşadıkları yer, başarı algıları, başka alanları tercih etme istekleri, kendilerini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmeleri, anne eğitim düzeyleri, baba eğitim düzeyleri ve öğrenim görülen programdan memnuniyetleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının empatik eğilim düzeyleri onların cinsiyetleri, sınıf düzeyleri ve gelecek beklentilerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Buna göre kadın sınıf öğretmeni adaylarının empatik eğilim düzeyleri erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksektir. Bu sonuç literatürdeki diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Akbulut ve Sağlam, 2010, Kapıkıran, 2009). Pala (2008) ve Karataş (2012) tarafından yapılan araştırmalarda ise kadın ve erkek öğretmen adaylarının empatik eğilim düzeyleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının empatik eğilimleri ile yaşları, en uzun süre yaşadıkları yer, başarı algıları, başka alanları tercih etme istekleri, kendilerini zeka ve yetenek bakımından değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Aynı şekilde öğretmen adaylarının empatik eğilimleri ile anne-baba eğitim düzeyleri ve öğrenim görülen programdan memnuniyeti arasında da anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Sınıf öğretmeni adaylarının geleceğe dönük beklentileri ile empatik eğilim düzeyleri arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı derecede bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre empatinin artmasıyla umutsuzluğun azaldığı söylenebilir. Diğer bir deyişle öğretmen adaylarında umutsuzluk düzeyi arttıkça, empatik eğilim azalmaktadır.

Umutsuzluk yaşayan öğretmen adaylarının yaşadıkları sıkıntıların azaltılabilmesi ve onların umutsuzluğa kapılmamaları için desteklenmeleri gerektiği söylenebilir. Bundan dolayı bu öğrencilerin içinde buldukları yaşam alanlarında destek alabilecekleri profesyonel hizmet vermesi amacıyla psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin verildiği bir danışmanlık birimi kurulması öğrencilerin geleceğe güvenle bakmasında etkili olabilir.

Eğitim fakültesine alınacak öğretmen adayı sayısının, ilgili kurumlarla işbirliği kurularak belirlenmesi böylece adaylarda gelecek ve iş ile ilgili kaygıların azaltılabileceği önerilebilir. Başka bir deyişle eğitim fakültelerine alınan öğretmen adayı sayısının, ülke genelinde istihdam edilen öğretmen sayısı ile doğru orantılı olacak şekilde ayarlanması önerilebilir.

Bu çalışma eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği anabilim dalında öğrenime devam eden üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin empatik eğilim düzeyi ve geleceğe dönük beklentilerinin belirlenmesi ve bazı değişkenlerin etkili olup olmadığının incelenmesi ile sınırlıdır. Daha geniş gruplarla çalışılması genelleme yapılmasını kolaylaştıracaktır. Bu çalışmanın yapılacak başka araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, E. (2010). *Sınıf Öğretmenlerinin Empatik Eğilim Düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Akbulut, E. & Sağlam, H. İ. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Empatik Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*.7(2), 1068-1083.
- Aldridge, D. (1995). Spirituality, Hope and Music Therapy in Palliative Care. *The Arts in Psychotherapy*, 22 (2): 103-109.

- Baştürk, R. (2007). Kamu Personeli Seçme Sınavına Hazırlanan Öğretmen Adaylarının Sınav Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), 163-176.
- Beck, A.T., Lester, D.& Trexler, M. (1974). The Hopelessness Scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, (42), 861-874.
- Beck A.T., Kovacs M. & Weissman A. (1975). Hopelessness and Suicidal Behaviors. An overview. *J. Am. Med Assoc*, 243: 1146-114.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı (İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum)*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Can, G. (2011). *Kişilik Gelişimi*. Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Binnur Yeşilyaprak (Ed.), Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Cüceloğlu, D. & Erdoğan, İ. (2014). *Öğretmen Olmak Bir Cana Dokunmak*. İstanbul: Final Kültür ve Sanat Yayınları.
- Çelik, E. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Empatik Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dereli-İman, E. (2015). Ergenlerin Çocukluk Örselenme Yaşantıları İle Empatik Eğilim, Sosyal Sorun Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(3), 235-256.
- Dilbaz, N. & Seber, G. (1993). Umutsuzluk Kavramı; Depresyon ve İntiharda Önemi. *Kriz Dergisi*, 1 (3). 134-138.
- Dökmen, Ü. (1988). Empatinin Yeni Bir Modele Dayanılarak Ölçülmesi ve Psikodrama ile Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 21(1-2), 155-190.
- Dökmen, Ü. (2002). *İletişim Çatışmaları ve Empati (20. Baskı)*. İstanbul: Sistem Yayınları.
- Durak, A. (1994). Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 9 (31), 1-11.
- Ekinci, Ö. (2009). *Öğretmen Adaylarının Empatik ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Eraslan, L. (2008). Yenilenen Öğretmen Yetiştirme Programı Bağlamında Sınıf Öğretmenliğinin Durumu. www.turkegitimsen.org.tr/1mevzuatword/yenilenenogretmen_yetistirme_programinda_sinif_ogretmenligini_durumu18_3_08.doc internet adresinden 11.03.2011 tarihinde alınmıştır.
- Ersoy, E., Küçükkaragöz, H., Deniz, H. & Karataş, E. (2010). Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre Belirlenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 5(4), 1534-1542.
- Farstad-Peck, N.E. (2012). *Preschool Teachers' Perspectives Of Empathy And Parent-Teacher Partnership In Early Childhood Education*. Unpublished Doctoral Thesis, Iowa State University, Human Development and Family Studies of Department, Iowa.
- Ford, M. E. (1979). The Construct Validity of Egocentrism. *Psychological Bulletin*, 86(6), 1169.

- Gençöz, F., Vatan, S. ve Lester, D. (2006). Umutsuzluk, Çaresizlik ve Talihsizlik Ölçeğinin Türk Örnekleminde Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. *Kriz Dergisi*, 14 (1): 21-29.
- Gündoğar, D., Gül, S. S., Uskun, E., Demirci, S.& Keçeci, D. (2007). Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doyumunu Yordayan Etkenlerin İncelenmesi. *Klinik Psikiyatri*, 10(1), 14-27.
- Kapıkıran, N. A. (2009). Öğretmen Adaylarının Empatik Eğilim ve Kendini Ayarlama Açısından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 26, 81-91.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Karaca, A., Açıkgöz, F. & Akkuş, D. (2013). Eğitim ile Empatik Beceri ve Empatik Eğilim Geliştirilebilir mi?: Bir Sağlık Yüksekokulu Örneği. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 4 (3), 118-122.
- Karataş, Z. (2012). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Becerileri ve Benlik Saygısı Düzeylerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23, 97-114.
- Küçükkaragöz, H. (2011). Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi. B. Yeşilyaprak (Ed). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Lazarus, R. S. (1999). Hope: An Emotionand a Vital Coping Resource Against Despair. *Social Research*. 66 (2): 653-678.
- Livatyalı, H. (2004). Sosyal Bütünleşmede Öğretmenin Rolü. M. Gürsel. (Ed). *Eğitime İlişkin Çeşitlemeler*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Milli Eğitim Temel Kanunu. 30/3/2012 tarih ve 6287 sayı.
- Nascente, R. (2001). Student Anxiety in the Classroom. *English Teaching Professional*, 19: 18-20.
- Özmen, D., Erbay-Dündar, P., Çetinkaya, A., Taşkın, O. & Özmen E. (2008). Lise Öğrencilerinde Umutsuzluk ve Umutsuzluk Düzeyini Etkileyen Etkenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, (9), 8-15.
- Özgüven, İ. E. (1992). Üniversite Öğrencilerinin Sorunları ve Baş Etme Yolları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (7), 5-13.
- Özyurt, S. & Doğan, S. (2002). *Gençlik Problemleri Açısından Üniversite Gençliği Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma*. Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Pala, A. (2008). Öğretmen Adaylarının Empati Kurma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23.
- Rideout, E. ve Montemuro, M. (1986). UMTZe, Morale and Adaptation in Patient with Chronic Heart Failure. *Journal of Advisory Nursing*. 11, 429-438.
- Savaşır, I. & Şahin, N.H. (1997). *Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Seber, G. (1991). *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği Üzerine Bir Çalışma*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Şahin, C. (2009).Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 271-286.

- Şahin, H. & Ünüvar, P. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Empatik Becerileri ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6 (1), 1216-1226.
- Upmanyu, S. & Lester, D. (2000). Depressive Symptoms Among U.S and Indian College Students: The Effects of Gender and Gender Role. *Journal of Social Psychology*. 140 (5), 669-670.
- Ünal, F. (2003). *Empatik İletişimin Eğitiminin Okul Öncesi Çocuğu Olan Annelerin Empatik Beceri Düzeylerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Yıldırım A. & Şimşek H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (7. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Wied, M., Goudena, P. P. & Matthys, W. (2005). Empathy In Boys With Disruptive Behavior Disorders. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46 (8), 867-880.

SUMMARY

In educational systems, the primary process is including 1st – 4th classes and is a step preparing students to secondary school, high school and higher education. This period has the characteristics to be very important and strategic for individual's development. Therefore, classroom teachers are playing an important role and have an important place in the context of working area, student audience and purpose. In this context, good training of classroom teachers in pre-service and evaluation of many aspects of this process seems important. This study is aiming classroom teacher candidates' evaluation of context variables like "emphatic tendencies" and "future expectations", that are considered important in teacher training. According to Ford (1979) empathy is a case of not being selfish. Emphatic tendencies create the emotional aspects of empathy and show people's power of empathy (Karaca, Açıkgöz ve Akkuş, 2013). Students who consider themselves understood by their teachers think that their teachers care about them and appreciate them. This case is strengthening the relationship between teacher and student. In educational research, which is important as empathy are future expectations, positive (hope) and negative (despair) expectations about achieving a future goal (Beck, Lester, ve Trexler, 1974). The hopefulness of classroom teachers will ensure their effective and healthy communication with their student and will help their positive self-development, gaining compatible personality features and self-realization.

Within this study, the teacher candidates in Dokuz Eylül University, Buca Faculty of Education were asked;

a) Is there a significant difference in emphatic tendencies and future expectations based on some psycho-social variables?

b) Is there any relation between emphatic tendencies and future expectation levels?

The study was conducted at screening model. Study universe is used in this research and by using random sampling in probabilistic sampling methods, including 124 candidates from 3rd grade, 167 candidates from 4th grade, reached a total of 291 teacher candidates. 207 of them were girls, 84 were boys.

In this study, to determine students' psycho-social features, "Individual Condition Form" developed by researchers, to determine students' level of future expectations "Beck Hopelessness Scale (BHS – 1974) developed by Beck, Lester and Trexler, and "Empathic Tendency Scale (ETS – 1988) developed by Dökmen were used. Output of this study were analyzed using Pearson Product-Moment Correlation Coefficient Technique, t-test and F-test (One-way Analysis of Variance)

Results of the study showed that there is a significant difference between future expectations levels and genders of the teacher candidates. According to the Scheffe test results on the differences between future expectation levels of the teacher candidates, ones having an expectation on "being a successful teacher" are more hopeful than the ones having "future anxiety". Also, male candidates are found to be more desperate than female candidates. No other significant difference were found by other factors determined by the level of expectation of teacher candidates.

A significant difference between the emphatic tendency levels, gender, grade level and future expectations of teacher candidates is found. Emphatic tendency levels of female teacher candidates comparing to male, 4th grade teacher candidates comparing to 3rd grade are found to be higher. No other significant difference were found by other variables determined by emphatic tendency levels of teacher candidates.

Based on the output of the study, female teacher candidates have more emphatic tendencies. It is claimed that the emergence of this result in related researches is due to that in our society male children are not grown up independent of gender roles and not enough importance is given to their emotional – social development. (Kapıkıran, 2009). Depth examination of this and similar claims are recommended. Given that empathic tendencies and future expectations of teacher candidates having future expectations of "being a successful teacher" is higher than the candidates having "future anxiety", it seems important to have efforts on training teachers who are aiming success, and taking precautions for this. In addition, training programs for classroom teachers to further develop their

empathic skills can be improved or contents of courses including this subject (Effective Communication, Guidance) can be adapted for this purpose.

Future expectations are found to be higher in female teacher candidates. So men are more desperate than women. Qualitative research of this result with depth examinations is recommended. Establishment of a consulting unit in the living spaces of the miserable teacher candidates to reduce the faced problems may be effective for the students in looking to the future with confidence. Also, determining the number of teacher candidates to be trained in a faculty of education by cooperation with relevant institutions may reduce the future and work-related concerns.